

**UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA**

Nastavni plan i program II ciklusa studija

MASTER ISLAMSKIH STUDIJA

Maj 2026. godina

Master islamskih studija uvodi studente u samostalno i kritičko promišljanje brojnih izazova koje moderna civilizacija postavlja pred religiju i religijske nauke i *vice versa*. Istovremeno, program otvara studente za veliki broj krupnih tema vezanih za živo i konkretno razumijevanje i odgovorno življenje islama u današnjem svijetu, kao što su pitanja religije i nacije, religije i politike, religije i države, religije i religijskoga zakona u pluralnim i složenim građanskim društvima, pitanje religijskih manjina, religije i ljudskih prava, radne etike i ekonomskoga poslovanja, genetičkoga odnosno političkoga inženjeringa, itd. Program im još nastoji omogućiti da pomoću najnovijih postignuća iz oblasti moderne psihologije i pedagogije svoje spoznaje i istraživačke rezultate lakše i efikasnije prenesu današnjim generacijama mladih ljudi duboko promijenjenog duhovnog i vjerskoga senzibiliteta i da se na taj način uspješnije uključe u procese osavremenjivanja islamskih i uopće odgojno-obrazovnih institucija. Nadalje, program teži osposobiti studente za kompetentni dijalog s osobama različitih ideoloških, religijskih i kulturnih tradicija i, napokon, uvesti ih u najnovija znanstvena istraživanja i relevantnu literaturu u području savremenih islamskih studija te pripremiti ih za naučno-istraživački rad.

Ovaj studij osposobljava studente za vršenje vjerskih i odgojnoobrazovnih službi u:

(a) organizacionim jedinicama i ustanovama Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i priznatih islamskih zajednica Bošnjaka u inozemstvu (Imam, Muallima, Profesor predmeta islamskog područja u medresi (Muderris), Univerzitetski asistent islamskih nauka (mu'id); Odgajatelj u učeničkim i studentskim domovima Islamske zajednice, uz polaganje razlike pedagoško-psiholoških i didaktičko-metodičkih predmeta);

(b) javnim i privatnim odgojnoobrazovnim ustanovama predškolskog, osnovnoškolskog i srednješkolskog nivoa (Nastavnik/Profesor islamske vjeronauke, uz polaganje razlike pedagoško-psiholoških i didaktičko-metodičkih predmeta);

(c) različitih obrazovnih, kulturnih, i društvenih djelatnosti koje podrazumijeva humanističko obrazovanje.

Uslov za zapošljavanje u zanimanjima pod (a) jesu prethodno završena medresa (priznata od Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i prvi ciklus studija iz islamske teologije, a u zanimanju pod (b) prethodno završen prvi ciklus studija iz islamske vjeronauke (i religijske pedagogije).

Obrazovna kvalifikacija koja se stiče završetkom studijskog programa je Magistar/Magistra islamskih studija, pripada nivou 7 KOBiH, a može se, s obzirom na izborne predmete i temu završnog rada, steći u sljedećim naučnim granama:

- Magistar/Magistra islamskih studija - grana: Učenje Kur'ana (kiraet),
- Magistar/Magistra islamskih studija - grana: Tumačenje Kur'ana (tefsir),
- Magistar/Magistra islamskih studija - grana: Filologija Kur'ana,
- Magistar/Magistra islamskih studija - grana: Poslanička tradicija (hadis),
- Magistar/Magistra islamskih studija - grana: Islamska dogmatika (akaid) i uporedne religije),
- Magistar/Magistra islamskih studija - grana: Šerijatsko pravo (fikh),
- Magistar/Magistra islamskih studija - grana: Islamska civilizacija,
- Magistar/Magistra islamskih studija - grana: Islamska filozofija (felsefa, hikma i irfan)

- Magistar/Magistra islamskih studija - grana: Religijska pedagogija (terbija).

Uvjet za upis na master islamskih studija je završen četverogodišnji studij (240 ECTS bodova) islamske teologije ili religijske pedagogije Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu ili ekvivalent koji se dokazuje rješenjem o ekvivalenciji. Ukoliko je kandidat završio studij islamske teologije ili ekvivalent, a zvanje magistra želi steći u oblasti religijske pedagogije, obavezan je polagati razliku ispita iz pedagoško-psihološke grupe predmeta do početka prvog ispitnog roka. Ukoliko je kandidat završio studij religijske pedagogije ili ekvivalent, a zvanje magistra želi steći u oblasti islamske teologije, obavezan je polagati razliku ispita iz fundamentalnih islamskih disciplina do početka prvog ispitnog roka. Studij mogu upisati i svršenci BA islamske teologije, BA imameta i srodnih studija u trajanju od 180 ECTS bodova uz polaganje razlikovnog studija u trajanju od 60 ECTS. Spisak predmeta razlikovnog studija za svakog studenta utvrđuje Vijeće Fakulteta na prijedlog Komisije za ekvivalenciju i priznavanje ispita. Ispiti iz razlikovnog studija se polažu po važećim silabusima uz potrebne instrukcije sa nastavnicima i saradnicima prije početka slušanja predmeta iz mastera islamskih studija. U godinu u kojoj se sluša nastava moguće je prenijeti najviše dva predmeta ili 12 ECTS bodova.

Plan osiguranja kvaliteta studijskog programa

Kvalitet studijskog programa osigurava se provođenjem postupaka i procedura unutrašnjeg i vanjskog sistema osiguranja kvaliteta u skladu sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja. Ti postupci i procedure uključuju, pored ostalog, semestralne evaluacije nastave, periodičnu evaluaciju studijskog programa, upravljanje informacijama o studijskim programima u svrhu poboljšanja njegovog kvaliteta, uključivanje svih relevantnih aktera zainteresiranih za kvalitet studijskih programa u procese revizije (nastavno osoblje, studenti, poslodavci i dr.), informiranje javnosti o različitim aspektima studijskog programa, ulaganje u ljudske i materijalne resurse za izvođenje programa, poticanje međunarodne mobilnosti studenata i nastavnog osoblja, periodičnu akreditaciju studijskog programa i dr.

Ishodi učenja

Na kraju mastera u islamskim studijama student će moći: 1) razumijevati izazove koje savremena civilizacija postavlja pred religiju i religijske znanosti; 2) identificirati i kritički propitivati glavne teme koje se odnose na odgovorno razumijevanje i življenje islama u današnjem svijetu; 3) svoje spoznaje i istraživačke rezultate prenijeti savremenom čovjeku, posebno mladima i uključiti se u procese osavremenjivanja islamskih i uopće odgojno-obrazovnih institucija; 4) samostalno valorizirati kur'anske i tefsirske sadržaje kroz analizu njihovih ključnih termina, tema i pitanja; 5) objasniti različite percepcije sunneta i njegove normativnosti kroz povijest muslimanskog mišljenja; 6) izraziti osobni stav o autoritativnosti i normativnosti sunneta, na osnovu sunnetskih instrukcija razviti kvalitetnu komunikaciju s osobama istih, ali i različitih identiteta te primijeniti osnovne principe za uspješan rad sa socijalno osjetljivim i marginaliziranim kategorijama društva i osobama s poteškoćama u razvoju; 7) posredovati u kreiranju jedne nove duhovne paradigme utemeljene na izvorima islama te participirati u dijalogu s brojnim institucionalnim ali i teorijskim kritikama religije kao takve; 8) samostalno i u timu provoditi istraživanja o savremenim fikhskim temama, pokazujući naročitu osjetljivost spram etičkih i pravnih dilema u savremenom

bosanskohercegovačkom društvu i širem evropskom kontekstu; 9) steći uvid u glavne teme, metode i izvore za proučavanje historije muslimanskih naroda i društava; biti osposobljen za istraživanje na polju historije i etnografije bosanskih muslimana i drugih muslimanskih naroda; 10) kritički analizirati savremene islamske pokrete, 11) artikulirati kompleksnost pitanja koja nameće muslimansko prisustvo u Evropi; 12) interpretirati etičke pojmove i moralne teme, predstaviti osnovne ideje klasičnog i savremnog muslimanskog etičkog mišljenja, te kritički i odgovorno sagledavati kur'anske moralne planove; 13) samostalno planirati, programirati i izvoditi religijski odgoj i kreativnu savremenu vjersku nastavu svih dobnih skupina primjenjujući temeljne pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke spoznaje; 14) jezički, sadržajno i metodološki korektno pisati stručne i istraživačke radove; 15) samostalno i odgovorno islamski djelovati i razvijati religijski život u savremenom društvu; 16) kritički analizirati vlastitu religioznost, artikulirati religijska i teološka životna pitanja te oblikovati otvorene religijske vizije; 17) oblikovati pedagoške i socijalne grupe kao zajednice produbljenih i raznovrsnih međusobnih odnosa te grupnu dinamiku na temelju heterogene socijalizacije; 18) razviti kvalitetnu komunikaciju s osobama različitih ideoloških, religijskih i kulturnih tradicija, raditi u timovima te prihvatati druge i drugačije; 19) kritički valorizirati pitanja kulture, društvene integracije i prevencije radikalizacije, političke sisteme i odnos države, prava i religije u zapadnim zemljama; 20) sudjelovati u timskom radu i upravljati konfliktima; 21) Pokazati sposobnost razumijevanja i komuniciranja na dva strana jezika (arapski i engleski) na naprednom nivou; 22) Klasificirati i komparirati kur'anske kiraete i interpretirati njihove različite aspekte; interpretirati principe kur'anskog pravopisa i komparirati aktuelna mushafska izdanja; 23) obavljati različite kulturne, obrazovne i društvene djelatnosti koje podrazumijevaju humanističko obrazovanje.

Struktura studija

Na prvom semestru jedan predmet je obavezni (Metodi istraživanja). Svi ostali predmeti su izborno-obavezni ili izborni. Student od ponuđenih devet izborno-obaveznih predmeta bira četiri predmeta, među kojima je i predmet iz uže oblasti u kojoj će student raditi završni rad te jedan predmet sa liste predmeta iz uže naučne oblasti. U drugom semestru student bira dva predmeta iz grupe izbornih predmeta.

TABELARNI PRIKAZ PREDMETA NA STUDIJSKOM PROGRAMU

MASTER ISLAMSKIH STUDIJA

	I SEMESTAR	ŠIFRA	SATI 20	ECTS (praksa)	ECTS (ukupno) 30
1.	Metodi istraživanja	INOP 0503	2+1+2		5
2.	Izorno-obavezni predmet iz uže oblasti		2+0+1		5
3.	Izorno-obavezni predmet		2+0+1		5
4.	Izorno-obavezni predmet		2+0+1		5
5.	Izorno-obavezni predmet		2+0+1		5
6.	Predmet iz uže oblasti		2+0+1		5
	II SEMESTAR				ECTS 30
1.	Izborni predmet		2+0+1		5
2.	Izborni predmet		2+0+1		5
3.	Magistarski rad		-		20
	IZBORNO-OBAVEZNI PREDMETI				
1.	Kur'anski pravopis	INKI 0506	2+0+1		5
2.	Savremene tefsirske teme	INTE 0514	2+0+1		5
3.	Savremene hadiske studije	INHA 0513	2+0+1		5
4.	Islam i savremeni svijet	INAK 0514	2+0+1		5
5.	Savremene fikhske studije	INFI 0511	2+0+1		5
6.	Islam u Evropi	INIC 0512	2+0+1		5
7.	Islam i savremeno mišljenje	INIF 0510	2+0+1		5
8.	Kreativnost u vjerskoj nastavi	INRP 0525	2+0+1	3	5
9.	Lingvistička analiza 30. džuza Kur'ana Časnog	INAR 0512	2+0+1		5
	PREDMETI IZ UŽIH OBLASTI				
1.	Izabrane kiraetske teme	INKI 0507	2+0+1		5
2.	Principi tumačenja Kur'ana (<i>Usulut-tefsir</i>)	INTE 0518	2+0+1		5
3.	Tradicijaska komunikologija	INHA 0514	2+0+1		5
4.	Muslimanske rasprave o zlu u svijetu i izvorima morala	INAK 0515	2+0+1		5
5.	Savremene fikhske studije u bh. kontekstu	INFI 0512	2+0+1		5
6.	Istraživanja u islamskoj civilizaciji	INIC 0513	2+0+1		5

7.	Filozofija religije i pitanja islamskog vjerovanja	INIF 0511	2+0+1		5
8.	Izrada kurikuluma i udžbenika u vjerskoj nastavi ¹	INRP 0527	2+0+1	1	5
9.	Savremena pitanja religijskog odgoja ²	INRP 0538	2+0+1	1	5
10.	Religija i pojedinac u vremenu postmoderne ³	INRP 0529	2+0+1	1	5
11.	Metodologija empirijskih istraživanja ⁴	INRP 0541	2+0+1	1	5
12.	Arapski jezik u savremenim islamskim studijama	INAR 0513	1+0+2		5
	IZBORNI PREDMETI				
1.	Islamska kultura Bošnjaka	INIC 0517	2+0+1		5
2.	Povijest muslimansko-teološkog mišljenja u BiH	INOP 0521	2+0+1		5
3.	Bosanski jezik i književnost 2	INOP 0520	2+0+1		5
4.	Predmeti iz drugih grupa, sa drugih programa, fakulteta ili univerziteta po odluci Vijeća				

¹ U jednoj akademskoj godini nudi se Izrada kurikuluma i udžbenika u vjerskoj nastavi ili Savremena pitanja religijskog odgoja.

² U jednoj akademskoj godini nudi se Savremena pitanja religijskog odgoja ili Izrada kurikuluma i udžbenika u vjerskoj nastavi.

³ U jednoj akademskoj godini nudi se Religija i pojedinac u vremenu postmoderne i Metodologija empirijskih istraživanja.

⁴ U jednoj akademskoj godini nudi se Metodologija empirijskih istraživanja i Religija i pojedinac u vremenu postmoderne.

Novi i zmijenjeni silabusi na Masteru islamskih studija

Šifra predmeta: INIC 0517		Naziv predmeta: Islamska kultura Bošnjaka	
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast Islamska civilizacija		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predstaviti najznačajnije sadržaje islamske kulture Bošnjaka		
Tematske jedinice:	1. Kulturni tokovi Evrope i Sredozemlja od najstarijih vremena do srednjeg vijeka 2. Geopolitički položaj bosanskih teritorija od najstarijih vremena do prvih oblika autonomnih vlasti 3. Najstariji slojevi kulture na bosanskim teritorijama 4. Pisano naslijeđe Srednjeg vijeka u Bosni i susjedstvu 5. Znanja o navješćenju vjesnika Muhameda a.s. u kanonskim i heretičkim knjigama jevrejskog i kršćanskog naslijeđa 6. Bosanski muslimanski gradovi: harmonijski odnosi religijske pluralnosti 7. Najstariji spomenici kulture muslimana u Bosni: naselja, džamije, mektebi, tekije, vakufi, groblja. 8. Polusemestralni ispit 9. Vrijeme i prostor: blagdani i sakralna geografija 10. Običaji iz ciklusa životnih događaja 11. Usmena kultura 12. Pisana kultura 13. Muzička kultura 14. Susreti i prožimanja bosanske muslimanske kulture i evropskih modernih prosvjetiteljskih tokova 15. Muslimanska kultura u obrascima modernih ideologija		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	<i>Znanja:</i> stjecanje temeljnih znanja o različitim sadržajima kulture Bošnjaka i Bosne te o različitim viđenjima o tome. <i>Vještine:</i> kritičko promišljanje obrađenih tema iz kulture Bošnjaka u okvirima bosanske, južnoslavenske i evropske nauke <i>Kompetencije:</i> sposobnost predstavljanja i opisivanja različitih elemenata kulture Bošnjaka i vođenja rasprave o tome.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 75% 2. Posjeta znamenitostima 25%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi); 5%; - Zadaci sa asistenticom i posjete znamenitostima: 25%; - Pismeni polusemestralni ispit: 35% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Pismeni završni ispit: 35% (iz gradiva za drugih sedam sedmica) Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.		

Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija tekstova, ur. A. Zubčević po odobrenju Vijeća 2. Bilješke s predavanja Dopunska: 3. Balić, Smail. <i>Kultura Bošnjaka, muslimanska komponenta</i>, 2. dopunjeno izdanje, Tuzla, 1994. 4. Bringa, Tone. <i>Biti musliman na bosanski način: identitet i zajednica u jednom srednjobosanskom selu</i>, Sarajevo, 1997. 5. Čošković, Pejo. <i>Crkva bosanska u XV. stoljeću</i>, Institut za istoriju, Sarajevo, 2005. 6. Davis, Norman. <i>Europa: jedna povijest</i>, Zagreb, 2025. 7. Duranović, Elvir. U potrazi za svetim: dovišta na području muftijstva travničkog, El-Kalem, 2018. <i>Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini: monografija</i>, Sarajevo: Udruženje ilmije, 2013. 8. Dizdar, Mak. <i>Stari bosanski tekstovi</i>, Bosanska riječ, Sarajevo, 2012. 9. Filipović, O. Emir. <i>Bosansko kraljevstvo i Osmansko carstvo (1386-1463)</i>, Orijentalni institut Univerziteta u Sarajevu, 2019. 10. Hadžijahić, Muhamed, „Sinkretistički elementi u islamu u Bosni i Hercegovini”, <i>Prilozi za orijentalnu filologiju</i>, 28-29 (1978), 301-29. 11. Hadžijahić, Muhamed, <i>Povijest Bosne IX. i X. stoljeću</i>, BKZ Preporod, Sarajevo, 2004. 12. Hadžimuhamedović, Safet. <i>Waiting for Elijah: Time and Encounter in a Bosnian Landscape</i>, Berghahn Books, 2018. 13. Halilović, Hariz, <i>Kako opisati Srebrenicu/Writing after Srebrenica</i>, Buybook, Sarajevo, 2017. 14. Hangi, Antun. <i>Život i običaji muslimana Bosne i Hercegovine</i>, Sarajevo, 1990. 15. Handžić, Adem. <i>Pregled islamskih kulturnih spomenika u Bosni do kraja 19. stoljeća</i>, Tešanj, 2016. 16. Herta Kuna, <i>Srednjovjekovna bosanska književnost</i>, Sarajevo, 2008. 17. <i>Historija Bosne i Hercegovine</i>, I-VI, Institut za istoriju, Sarajevo, 2023. 18. Hoerman, Kosta. <i>Narodne pjesme muslimana u Bosni i Hercegovini</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1976. 19. Karčić, Fikret. „Šta je to 'Islamska tradicija Bošnjaka?’“ (https://iitb.ba/wp-content/uploads/2014/08/Fikret-Karcic-Sta-je-to-islamska-tradicija-Bosnjaka.pdf) 20. Lord, Albert B. <i>Pevač priča</i>, Beograd, 1990. 21. Mahmutćehajić, Rusmir. <i>Hval i Djeva</i>, Dobra knjiga, Sarajevo, 2011. 22. Mahmutćehajić, Rusmir. <i>Genocidsko antibosanstvo</i>, Dobra knjiga, 2024. 23. Malcolm, Noel. <i>Bosna: kratka povijest</i>, Buybook, Sarajevo, 2011. 24. Mulahalilović, Enver. <i>Vjerski običaji Muslimana u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 1989. 25. Nakaš, Lejla. <i>Bosanska ćirilična pisma/Bosnian Cyrillic Letters</i>, Sarajevo, 2011. 26. <i>Pisana riječ u Bosni i Hercegovini od najstarijih vremena do 1918. godine</i>, Veselin Masleša, Sarajevo, 1982. 27. Šabanović, Hazim. <i>Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima</i>, Sarajevo, 1973.
---------------------------	--

Šifra predmeta: INOP 0521		Naziv predmeta: Povijest muslimansko-teološkog mišljenja u Bosni i Hercegovini	
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Seminari: 0; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblasti zastupljene u predmetu		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet analizira razvoj muslimansko-teološkog mišljenja u Bosni i Hercegovini od osmanskog perioda do savremenog doba, s posebnim fokusom na akaidsku, tefsirsku, sufijsku, pravnu, filozofsko-etičku i pedagošku misao te kulturološke teme. Posebna pažnja posvećuje se odnosu između teološke tradicije i historijskih prekretnica (1878, 1924, socijalistički period, postratno doba), kao i interakciji bosanskih muslimana s Osmanskim carstvom, Evropom i globalnim Ummetom. Kurs kombinira historijski, tekstualni i konceptualni pristup, te podstiče kritičku analizu izvora i intelektualnih paradigmi.		
Tematske jedinice:	1. Klasično i savremeno tumačenja Kur'ana u Bosni i Hercegovini 2. Klasično i savremeno tumačenja Kur'ana u Bosni i Hercegovini 3. Akaidiska misao u osmanskome periodu 4. Akaidiska misao u postosmanskome periodu 5. Presjek razvoja sufijske misli u Bosni i Hercegovini 6. Tumačenje šerijata u fetvama Islamske zajednice u 20. i početkom 21. stoljeća 7. Tumačenje šerijata u fetvama Islamske zajednice u 20. i početkom 21. stoljeća 8. Polusestrialni ispit 9. Kadizadelije u Bosni u 18. st. 10. Evropa u otkriću bosanskih muslimana 11. Redefiniranje odnosa bh. muslimana prema Ummetu nakon 1878. i 1924. godine 12. Izučavanje logike u BiH za vrijeme Osmanskog carstva 13. Filozofski aspekti u mišljenju Huseina Đoze i Nerkeza Smailagića 14. Islamska pedagoška misao u Bosni i Hercegovini u osmanskome periodu 15. Islamska pedagoška misao u Bosni i Hercegovini u postosmanskome periodu		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Po završetku predmeta student će biti u stanju: 1. Kritički objasniti glavne faze razvoja muslimansko-teološke misli u BiH. 2. Analizirati specifičnosti akaidiske misli u osmanskome i postosmanskome periodu. 3. Procijeniti utjecaj evropskog konteksta na teološke transformacije bosanskih muslimana. 4. Analizirati primarne izvore (fetve, tefsire, akaidiske tekstove, historijske dokumente, pedagoške radove). 5. Komparirati bosansko iskustvo s drugim muslimanskim kontekstima. 6. Formulirati argumentiranu akademsku analizu teoloških koncepata. 7. Samostalno istraživati i interpretirati intelektualnu baštinu BiH. 8. Kritički vrednovati savremene teološke diskurse u svjetlu historijskog razvoja.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 70% 2. Izrada zadataka sa asistentom 30%		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi); 10%; - Seminarski rad/zadaci sa asistentom: 25%; - Pismeni polusestrialni ispit: 30% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Pismeni završni ispit: 35% (iz gradiva za drugih sedam sedmica) Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija „Povijest muslimansko-teološkog mišljenja u Bosni i Hercegovini“ po odluci Vijeća. 2. Bilješke sa predavanja Dopunska: 3. Aydin, Cemil, <i>The Idea of the Muslim World: A Global Intellectual History</i>, Harvard University Press, 2017. 4. Bašeskija, Mula Mustafā Ševki. <i>Ljetopis (1764-1804)</i>, prijevod, bilješke i uvod Mehmed Mujezinović, Veselin Masleša, Sarajevo, 1987. 5. Çavuşoğlu, Semiramis. “The Kadızadeli Movement: An Attempt at Puritanical Reform in the Ottoman Empire.” <i>Archivum Ottomanicum</i> 17 (1999): 209–226. 6. Cerić, Mustafa. <i>Roots of Synthetic Theology in Islam: A Study of the Theology of Abū Mansūr al-Māturīdī</i>. Kuala Lumpur: ISTAC, 1995. 7. Dozo, Husein. <i>Izabrana djela</i>. Sarajevo: El-Kalem, 2006. 8. Evstatiev, Simeon. „The Qāḍīzādeli Movement and the Revival of <i>takfīr</i> in the Ottoman Age,“ u <i>Accusations of Unbelief in Islam</i>, Brill, 2015, 213-243. 9. Fatić, Almir (2002) "Razvoj nauke o tumačenju Kur'ana u BiH u XX stoljeću s izabranom bibliografijom", <i>Novi Muallim</i>, 3(12), pp. 92–104. 10. Filan, Kerima. <i>Sarajevo u Bašeskijino doba - jezik kao stvarnost</i>, Connectum, Sarajevo, 2014. 11. Filandra, Šaćir, <i>Bošnjačka Politika u XX stoljeću</i>, Sarajevo, Sejtarija, 1998. 12. Handžić, Mehmed. <i>Izabrana djela</i>. Sarajevo: El-Kalem, 1999. 13. Karčić, Fikret, <i>Bošnjaci i izazovi modernosti: kasni osmanlijski i habsburški period</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1425/2004. 14. Karić, Amir, <i>Panislamizam u Bosni</i>, Connectum, 2006, 69-181. 15. Karić, Enes, (2004) <i>Prilozi za povijest islamskog mišljenja u Bosni i Hercegovini XX. stoljeća</i>. Sarajevo: El-Kalem. 16. Kramer, Gudrun et al. (ur.), <i>Encyclopedia of Islam Three</i>, Brill, 2007-danas. 17. Velić, Abdulgafar, <i>Bošnjaci i Evropa</i>, Sarajevo, Dobra knjiga, 2013.

Šifra predmeta: INOP 0520	Naziv predmeta: Bosanski jezik i književnost II		
Ciklus: drugi	Godina: prva	Semestar: drugi	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 (Predavanja: 30 i Vježbe: 15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblasti.		
Preduvjeti za upis	Nema		

Cilj (ciljevi) predmeta	Upoznati studente s različitim načinima razumijevanje književnosti kao složenog diskurzivnog fenomena u kojem se prelamaju pitanja identiteta, religije, etike, historije, ideologije i kulturnog pamćenja, te ih osposobiti za kritičko čitanje književnih tekstova kroz prizmu savremenih književnih teorija. Upoznati studente s jezičkom kulturom, odnosno kulturom govora i predočiti im teorijska i praktična znanja koja se tiču jezičkih djelatnosti (slušanja, čitanja, govorenja i pisanja).
Tematske jedinice	1. sedmica Književnost i hermeneutika subjekta 2. sedmica Književnost i religija 3. sedmica Književnost i etika 4. sedmica Književnost i historija 5. sedmica Književnost i kulturalno pamćenje 6. sedmica Književnost i ideologija 7. sedmica Pedagoški potencijali književnog teksta 8. sedmica Rekapitulacija i vrednovanje usvojenosti obrađenoga gradiva. 9. sedmica Kultura i jezička kultura / kultura govora. Komunikacija: osnovni činiooci komunikacijskog čina: pošiljac, primalac, komunikacijski kanal, kod, poruka, kontekst. 10. sedmica Osnovne jezičke djelatnosti: slušanje, govorenje, čitanje i pisanje. Verbalna i neverbalna komunikacija. 11. sedmica Govorenje: osnovna obilježja dobrog govora, govorne vrednote, sastavni dijelovi govora. 12. sedmica Vrste govora. Hutba i vaz. Priprema i izvedba govora. Prateći neverbalni elementi govora. 13. sedmica Pisanje: obilježja tekstualnosti. Vrste tekstova. Struktura tekstova. 14. sedmica Priprema i pisanje tekstova: prikupljanje i sistematizacija podataka, jezičko kodiranje: načela jedinstva, ravnomjernosti i progresu. 15. sedmica Pragmatička dimenzija komunikacije: govorni činovi, maksime kooperativnosti, teorija relevantnosti i teorija ljubaznosti. Napomena: Predložene teme iz oblasti bit će eksplicirane na književnom stvaralaštvu Bosne i Hercegovine.
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog i položenog ispita, studenti će moći: - čitati i književnoteorijski vrednovati tekstove

(znanje, vještine, kompetencije)	- razumjeti književnost kao složen diskurzivni i kulturni fenomen - moći prepoznati humanističke i društvene vrijednosti književnosti - prezentirati temeljne književnohistorijske i poetičke pojave u književnosti Bosne i Hercegovine - objasniti osnovne koncepte koji se tiču kulture i kulture govora, odnosno osnovnih jezičkih djelatnosti - proizvoditi govorene i pisane tekstove u skladu s principima prihvatljive i uspješne komunikacije - upotrijebiti svoju komunikacijsku sposobnost za potpunije postizanje ciljeva u svome ukupnom društvenom životu.																				
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave	Metode: predavanja i vježbe; čitanje i rad na tekstu i grupna diskusija. Oblici rada: frontalni oblik rada, rad u paru i rad u grupi.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene	Rad studenata prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>Red. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivno sudjelovanje u nastavi</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Polusestrialni pismeni ispit</td><td>40</td><td>40%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni pismeni ispit</td><td>40</td><td>40%</td></tr><tr><td>100</td><td colspan="2">Ukupno:</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • aktivno sudjelovanje u nastavi vrednuje se na vježbama i uključuje pokretanje rasprave o problemima ili sudjelovanje u raspravi, rješavanje zadataka, podnošenje referata i sl. • polusestrialni pismeni ispit: osvajanje najmanje 55% ukupnoga broja bodova – 40 (tj. 22 boda); ovaj je ispit obavezno položiti završni pismeni ispit: osvajanje najmanje 55% ukupnoga broja bodova – 40 (tj. 22 boda); ovaj je ispit obavezno položiti.	Red. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivno sudjelovanje u nastavi	20	20%	2.	Polusestrialni pismeni ispit	40	40%	3.	Završni pismeni ispit	40	40%	100	Ukupno:		100%
Red. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivno sudjelovanje u nastavi	20	20%																		
2.	Polusestrialni pismeni ispit	40	40%																		
3.	Završni pismeni ispit	40	40%																		
100	Ukupno:		100%																		
Literatura	1. Agić, Nihad (2010), <i>Književnost i kulturalno pamćenje</i>, Centar za kulturu i obrazovanje, Tešanj. 2. Benčić, Jadranka (2021), <i>Kritika, imaginacija, vjera</i>, Naklada Breza, Zagreb. 3. Brajović, Tihomir (2020), <i>Pedagoška fikcija</i>, Meandarmedia, Zagreb. 4. Duraković, Enes (2012), <i>Obzori bošnjačke književnosti</i>, Dobra knjiga, Sarajevo. 5. Gadamer, Hans Georg (1987), <i>Istina i metoda</i>, Veselin Masleša, Sarajevo. 6. Gvozden, Vladimir i Lošpnc, Alpar (2020), <i>Kapitalizam i književnost</i>, Adresa, Novi Sad.																				

	7. Iglton, Teri/Eagleton, Terry (1997), <i>Iluzije postmodernizma</i>, Svetovi, Novi Sad. 8. Kordić, Radoman (2011), <i>Etika književnosti</i>, Službeni glasnik, Beograd. 9. Lešić, Zdenko i dr. (2007), <i>Suvremena tumačenja književnosti</i>, Sarajevo Publishing, Sarajevo. 10. Riker, Pol (1993), <i>Vreme i priča</i>, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Novi Sad. 11. Sapiro, Gisele (2025), <i>Sociologija književnosti</i>, Meandarmedi, Zagreb. 12. Žmegač, Viktor (1978), <i>Književno stvaralaštvo i povijest društva</i>, Liber, Zagreb. 13. Ismail, Palić i Mirela Omerović (2023), <i>Bosanski jezik i komunikacija u nastavnoj praksi</i>, Sarajevopublishing, Sarajevo (odabrana poglavlja). 14. Šipka, Milan (2005), <i>Kultura govora</i>, Institut za jezik u Sarajevu, Sarajevo. 15. Tadić, Ljubomir (1995), <i>Retorika. Uvod u veštinu besedništva</i>, Institut za filozofiju i društvenu teoriju / Univerzitet u Beogradu, Beograd. 16. Cameron, Julia (1999), <i>The Right to Write. An Invitation and Initiation into Writing Life</i>, Penguin Putnam Inc., USA. Napomena: Literatura iz oblasti književnosti koristi se selektivno na prijedlog nastavnika a prema odluci Vijeća prije početka akademske godine u obimu koji korespondira ECTS opterećenju.
--	---